

Οι άγιοι φανερώνουν τον πραγματικά ελεύθερο άνθρωπο (Αρχιμ. Θεόφιλος Λεμοντζής, Δρ. Θεολογίας)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η κατά του φόβου του θανάτου και του σατανά μάχη προς επίτευξη της εν Χριστώ ελευθερίας από κάθε ιδιοτέλεια και ανάγκη κατέχει ουσιαστική θέση στη βιβλική και πατερική σκέψη λουκ. 12,4 μαρκ. 4,40. Οι βίοι των αγίων είναι ποτισμένοι από αυτό το αγωνιστικό και ηρωικό φρόνημα. Οι άγιοι ως κοινωνοί του αγίου Πνεύματος δεν φοβούνται ρωμ. 8,14-15 τίποτα ούτε το θάνατο, ούτε την στέρηση, ούτε την πτώχεια ούτε τον διάβολο. Οι άγιοι είναι εκείνα τα πρότυπα των ανθρώπων που μετέβησαν από την ιδιοτέλεια στην ανιδιοτέλεια, από την ετερονομία στην αυτονομία.

Η αυτονομία αυτή των αγίων δεν έχει σχέση με την εκείνη την αυτονομία που βερμπαλίζει η σύγχρονη κοσμική «ηθική» όπου ταυτίζει την ελευθερία και την αυτονομία με την εξουσία που πιστεύουν ότι μπορούν να έχουν τα άτομα στο σώμα τους και στην ψυχή τους και όπου νόμος είναι οι εγωιστικές επιθυμίες του ατόμου (χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό των αμβλώσεων όπου οι υποστηρικτές τους θεωρούν ότι η γυναίκα έχει απόλυτη εξουσία στο σώμα της, όπως και αυτό των έμφυλων ταυτοτήτων όπου υποστηρίζεται ότι ο άνθρωπος έχει δικαίωμα να

ορίζει ο ίδιος την ταυτότητα του φύλου του ανεξάρτητα από το φύλο με το οποίο γεννήθηκε (Βλ. Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή, Οι έμφυλες ταυτότητες και η ενοφυλία των Γνωστικών, Θεσσαλονίκη 2018, σελ. 6εξ.). Για την κοσμική ηθική ως αυτονομία εκλαμβάνεται η «νομιμοποίηση» όλων των επιθυμιών και ενεργειών του ανθρώπου στο βαθμό που διαφυλάττεται η στοιχειώδης κοινωνική συμβίωση (Βλ. Νικολάου Κόϊου, Επ' ελευθερία εκλήθητε. Αυτονομία και ετερονομία στην Ηθική, Αθήνα 2004, σελ. 166). Αντίθετα για την ορθόδοξη πνευματική ζωή πραγματική ελευθερία αποτελεί η υπέρβαση του εγωισμού και της ιδιοτέλειας δια της ανιδιοτελούς αγάπης. Είναι ελευθερία από το φόβο του θανάτου και από κάθε είδους φόβο, μέριμνα και ανησυχία. Είναι ελευθερία ακόμη και από τα αδιάβλητα πάθη (πείνα, δίψα, πόνος κ.α.) όπως ο Δανιήλ ο στυλίτης που ζούσε εν μέσω του χειμώνα σκεπαζόμενος με χιόνι.

Πραγματικά ελεύθεροι είναι οι Άγιοι. Αναρίθμητα είναι τα παραδείγματα των αγίων μας οι οποίοι έφτασαν σε αυτό το επίπεδο κατέκτησαν την πραγματική ελευθερία από το φόβο του θανάτου, από τις βιοτικές μέριμνες και την πονηρία

του διαβόλου με την ταυτόχρονη νέκρωση του εγώ δια της ανιδιοτελούς αγάπης προς τον πλησίον. Οι μάρτυρες μας ελεύθεροι από το φόβο του θανάτου τον υπερέβησαν, οι ασκητές μας ελεύθεροι από τις μέριμνες του βίου έζησαν με πτωχεία και ακτημοσύνη, οι άγιοι όντας ελεύθεροι από την πανουργία και τις μεθοδείες του διαβόλου τον νίκησαν, όπως η αγία Μαρίνα η οποία εντός της φυλακής τον κατατρόπωσε. Ο κάθε άγιος είναι ελεύθερος από κάθε είδους ανθρωπαρέσκειας όπως ο άγιος Ευδόκιμος ο Βατοπαιδινός ο οποίος για να αποκρύψει τυχόν ενδείξεις της αγιότητάς του ακόμη και μετά θάνατον προτίμησε να αναχωρήσει από την παρούσα ζωή χωρίς να γίνει αντιληπτό από τους συμμαναστές του (Βλ. Γέροντα Εφραίμ Βατοπεδινού, Καθηγουμένου Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Όσιος Ευδόκιμος ο Βατοπαιδινός ο Νεοφανής, www.pemptousia.gr)

Οι άγιοι είναι ελεύθεροι από την προσκόλληση στα υλικά αγαθά όπως ο άγιος Αντώνιος ο οποίος πούλησε τα υπάρχοντά του και αναχώρησε για την έρημο, ελεύθεροι από τις μέριμνες του βίου όπως ο άγιος Παΐσιος ο αγιορείτης ο οποίος, σύμφωνα με μαρτυρίες προσκυνητών, οτιδήποτε υλικό αγαθό τού προσφερόταν δεν το κρατούσε για τον εαυτό του αλλά το προσέφερε φιλανθρωπία, ελεύθεροι από τα πάθη του θυμού και της μνησικακίας, όπως ο άγιος Νεκτάριος που συγχώρεσε τους συκοφάντες του, ελεύθεροι από το πάθος της αντεκδίκησης όπως ο άγιος Διονύσιος ο εν Ζακύνθω ο οποίος συγχώρεσε το δολοφόνο του αδελφού του, ελεύθεροι από την προσκόλληση σε κοσμικά αξιώματα, όπως ο άγιος Σάββας της Σερβίας που εγκατέλειψε τα κοσμικά αξιώματα και έγινε μοναχός, ελεύθεροι ακόμη και από το ένστικτο της αυτοσυντηρήσεως, όπως η οσία Σοφία της Κλεισούρας η οποία, εν μέσω τρικυμίας, προσευχόταν στην Παναγία να αποθάνει αυτή στη θέση των άλλων, ελεύθεροι από τη συσσώρευση πλούτου όπως ο αββάς Μεγέθιος, ο οποίος, σύμφωνα με το Γεροντικό, το μόνο υλικό αγαθό που κατείχε ήταν μία βελόνα που τη χρειαζόταν για το εργόχειρό του, ελεύθεροι από κάθε είδους εγωισμό και πάθη που καταδυναστεύουν τη ζωή μας και την κοινωνία ολόκληρη και γίνονται γνωστά καθημερινά από τα μέσα μαζικής ενημερώσεως. Οι άγιοι λουσμένοι με τη χάρη του αγίου Πνεύματος μάς δείχνουν με το παράδειγμα τους τον πραγματικά ελεύθερο άνθρωπο τον απαλλαγμένο από κάθε ιδιοτέλεια, είτε υλική είτε πνευματική, και ενστερνισμένο την ανιδιοτελή αγάπη προς το Θεό και προς το συνάνθρωπο, το κλειδί το οποίο μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα, προσωπικά και κοινωνικά, που ταλανίζουν τον σύγχρονο άνθρωπο.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)